

Justína Tuková

*1922 – †2019

podcast

príbeh

Faktografické úlohy:

1. Cestou vlakom do Spišskej Novej Vsi v septembri 1939 videla sestra Justína vojenské autá a lietadlá.

Aké udalosti nastali v septembri 1939?

D _____ s _____ v _____

Aký názov malo vtedajšie Slovensko?

S _____ r _____

V ktorom roku zaniklo?

Kto bol prezidentom?

a) Emil Hácha b) Antonín Novotný c) Jozef Tiso

2. Z okna prešovskej nemocnice Justína počas roku 1944 často vidala nočné úteky vojakov z blízkych kasární:
„Stála som v okne a jeden lekár sekundant vraví: ‚To je povstanie!‘“

Čo za povstanie to bolo?

S _____ n _____ p _____

Skončilo sa úspechom?

a) áno b) nie c) čiastočne

Ktorý deň v roku si toto povstanie pripomíname?

Zdroj: Webumenia.sk

3. Po zániku vojnovnej republiky prišla zmena v štátnom zriadení aj v názve republiky. Ako znel dobový názov povojnového Slovenska?

Č _____ r _____

alebo aj Č _____

4. Po februárovom prevrate 1948 začala násilná kolektivizácia. Na pamätníčkino otca tlačili, aby sa vzdal majetku v prospech spoločného vlastníctva.

Zdroj: Wikipedia.org

Aký prevrat sa udial vo februári 1948?

Ktorá politická strana sa dostala k moci?

5. Justína si všimla hromadiace sa správy o ľuďoch, ktorí boli zatknutí či odvečení do Sovietskeho zväzu na nútené práce. „Len čo niekto na niekoho niečo povedal, už ho aj brali.“

Z akých dôvodov boli ľudia počas socializmu zatýkaní a posielaní do táborov nútených prác? Ako sa tam k nim správali?

Akým iným názvom sa taký tábor označoval? G _____

Myslíš, že sa to dialo: a) iba v Prešove alebo b) v celej republike?

6. V roku 1950 sa začína prenasledovanie predstavených kláštorov a reholí. Jedným z prenasledovaných bol aj kňaz Štefan Sninčák, ktorému Justína pomáhala po tom, ako mu zdravotné komplikácie znemožnili emigrovať do cudziny.

Zisti, približne koľkým občanom sa počas socializmu podarilo emigrovať z územia Slovenska, a koľkým sa to nepodarilo.

Podarilo: _____ Nepodarilo: _____

Čo hrozilo tým, ktorých chytili?

Na mape Európy zakresli trasu tzv. Železnej opony, ktorá oddeľovala krajiny západného sveta a východného bloku a znemožňovala občanom slobodne sa medzi týmito krajinami pohybovať.

Zdroj: Reddit.com

Úlohy vzťahujúce sa k príbehu:

1. Terézia Tuková, neskôr sestra Justína, pochádzala z desiatich detí. Bola najstaršou dcérou. Dvoma vetami opíš, aké mala detstvo:

V akom veku vstúpila do kláštora?

a) 11 rokov b) 15 rokov c) 23 rokov

2. Justína sa počas rokov služby v prešovskej nemocnici, kde pracovala ako pomocná ošetrovateľka, stretla s prenasledovanými kňazmi i s protižidovskou politikou tzv. ľudáckeho režimu.

Aké skúsenosti mala so Židmi? Ako im aj s ostatnými sestrami pomáhala?

Ako sa sestry snažili pomáhať prenasledovaným kňazom?

3. Dňa 4. februára 1954 pamätníčku zatkli a odviezli do prešovskej väznice. Aký bol oficiálny dôvod jej zatknutia?

V _____

4. Medzi odsúdenými sestrami vzniklo silné duchovné a priateľské puto. Ako vnímali ostatné väzenkyne a niektorí dozorcovia odsúdené sestry? Verili, že si zaslúžia byť vo väzení? Aké pocity z väznenia mala samotná sestra Justína?

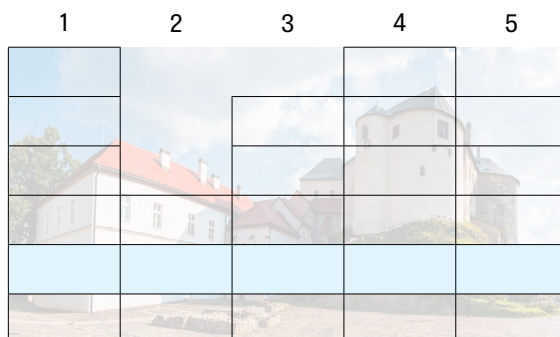
5. Na základe amnestie prezidenta Antonína Novotného bola Justína po vyše šiestich rokoch, 13. mája 1960, prepustená na slobodu. Chcela čím skôr pokračovať v rehoľnom živote.

V ktorom roku sa jej podarilo dostať späť do rehole? _____

Na ktorých dvoch miestach následne slúžila?

1. siedmy deň v týždni
2. listnatý strom s tvrdým drevom
3. citoslovce kvapnutia
4. vzor podstatného mena stredného rodu
5. otec a (doplň)

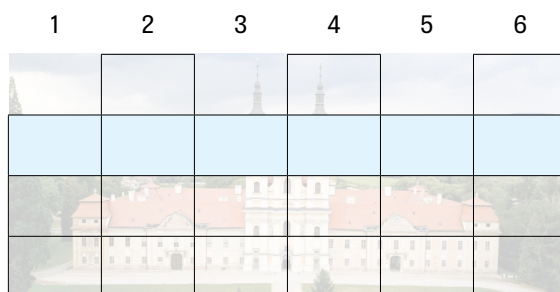
Hrad Slovenská _____

Zdroj obrázka: Horehronie.sk, autor: Hradlupca.sk

1. prvé ročné obdobie
2. nádoba na kúpanie
3. predstava počas spánku
4. nočný vták
5. voňavý výtvar prírody
6. ľudský organizmus

Kláštor v _____

Zdroj: Slovakia.travel.sk

6. Udalosti Nežnej revolúcie pamätníčka prežívala už v dôchodkovom veku v Levoči. Ako ich vnímala a čo očakávala od pádu komunistického režimu?

Projektové úlohy, aktivity:

1. Počas vyšetrovania sa sestra Justína s mučením nestretla, hoci videla stopy násilia na ostatných väzňoch. Vyšetrovatelia boli kvôli viacerým tragickým udalostiam medzinárodne sledovaní. Necelý rok pred zatknutím Justíny na následky väzby a mučenia zomrela sestra Zdenka Schelingová.

Zdroj: Zdenka.sk

Tvoja úloha:

Prečítaj si o prípade sestry Zdenky. Vieš, kde sa nachádza jej pamätná izba? Ak je neďaleko, navštív ju s rodičmi. O osude sestry Zdenky a o tom, čo si videl/a v pamätnej izbe, napíš referát. Nájdi iný prípad prenasledovania člena/členky Cirkvi za socializmu. Povedz o ňom spolužiakom. Opýtaj sa vo svojom okolí, či niekto zažil politické väznenie alebo prenasledovanie zo strany komunistického režimu. Povedz o svojom zistení vyučujúcemu/vyučujúcej alebo priamo kontaktuj Post Bellum.

–

2. „Bola taká zásada, nehovoriť o svojom prípade ani nenadávať na druhých, na dozorcov, na systém. To nás vnútorne posilňovalo. Na ostatných celách väzni nadávali, prekínali, no nič tým nedosiahli. Len sami seba tou zlosťou vyčerpali,“ spomína pamätníčka.

Tvoja úloha:

Aké ponaučenie si z tohto postoja odsúdených sestier môžeš osvojiť vo svojom živote? Napíš krátku úvahu.

–

3. V roku 1982 bola Justína už ako dôchodkyňa povolaná do Levoče, kde slúžila ako kostolníčka. Tam v roku 1989 sledovala a prežívala udalosti Nežnej revolúcie.

Pamätník Nežnej revolúcie. Zdroj: Sita.sk

Tvoja úloha:

Zahraj sa na novinára/ku, vyspovedaj najbližšie okolí a zisti, ako prebiehala Nežná revolúcia v tvojom meste/okolí. Zúčastnil sa protestov niekto z opýtaných? Ako? Svoje zistenia prezentuj pred spolužiakmi. Napíš nám ich aj do Post Bellum

–

4. V roku 1994 si sestru Justínu napriek pokročilému veku vyžiadali na košické oddelenie geriatrickej, kde po duchovnej stránke pomáhala chorým a umierajúcim. Od roku 2008 až do svojej smrti v roku 2019 žila v kláštore Matky Alfonzy Márie vo Vrúcku. O svojom živote povedala: „Prečo som tu? Urobiť niečo dobré a prospešné pre ľudí, ktorí ma potrebujú.“

Tvoja úloha:

Poznáš ľudí/organizácie, ktorí/é nezištne pomáhajú druhým? Je pre teba takéto konanie inšpiratívne? Poznáš niekoho, kto potrebuje pomoc? Povedz o tejto osobe pani učiteľke a spolužiakom a skúste spolu vymyslieť, čo by ste pre neho/ňu mohli urobiť.

–